

MIŠLJENJA STUDENATA O NASTAVI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE

Albin Redžić

Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Stručni članak

UDK: 796.012

Primljeno: 10.09.1992.

Sažetak

Stajališta studenata o tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi važan su motivacijski faktor uspješnosti odgojno-obrazovnog procesa. Uspješan rad i napredovanje mladih i njihovi stavovi o tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi značajno ovise o stručnim osobama i odabranim sadržajima i metodama rada, koje se primjenjuju u nastavi tjelesne i zdravstvene kulture. Neophodna je stoga dvosmjerna komunikacija koja pruža povratne informacije o tome što se i kako radi.

Ključne riječi: *studenti, nastava tjelesne i zdravstvene kulture, mišljenja studenata*

Abstract

STUDENTS VIEWS ON PHYSICAL EDUCATION CLASSES

The views of students on physical education are an important factor for motivation and efficiency of the educational process. Successful work and improvement of young people and their attitude towards physical education significantly depend on properly qualified instructors, selected material and working methods applied in physical education classes. Therefore, it is necessary to achieve two-way communication providing feedback information.

Key words: *students, physical education, students views*

Zusammenfassung

URTEILE DER STUDENTEN ÜBER DEN SPORTUNTERRICHT

Verschiedene Auffassungen der Studenten über den Sportunterricht sind ein wichtiger Motivationsfaktor im Bildungs und Erziehungsprozess. Der Arbritserfolg und das Vorankommen der Jugendlichen und ihre Auffassung vom Sportunterricht hängen im grossen Masse von den Fachleuten ab, die mit ihnen arbeiten, den gewählten Arbeitsinhalten und -methoden, die im Sportunterricht verwendet werden. Eine zweigleisige Kommunikation ist deshalb notwendig, weil sie eine Rückmeldung von dem, was und wie es gemacht wird, ermöglicht.

Schlüsselwörter: *Studenten, Sportunterricht, Meinungen der Studenten*

1. Uvod

Izbor pojedinih kinezioloških aktivnosti na visokim učilištima trebao bi se obavljati na osnovi slobodnog opredjeljenja studenata, te na temelju toga odrediti sadržaje osnovnog programa. Mjerila za optimalan izbor putova i sredstava za ostvarenje očekivanog željenog cilja prikladnim programom moguća su po našem mišljenju uz određene sadržaje i metode rada koje uvažavaju preferenciju studenata određenih kinezioloških aktivnosti prema vlastitim motoričkim sposobnostima, znanjima i dostignućima, materijalnim uvjetima rada, a sve to kako bi se zadovoljile autentične potrebe mladih.

1.1. Cilj istraživanja

Cilj rada je sagledati kako studenti doživljavaju nastavu kolegija TZK, primjerenost nastavnih sadržaja sposobnostima i interesima studenata, mišljenja o radu nastavnika, (javljaju li se) u nastavi TZK-a oblici nasilja nad studentima, koliko su zadovoljni nastavom i kakve promjene predlažu.

2. Metode rada

2.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika bio je sastavljen od 352 studenta (44 studentice i 308 studenta) I i II godine studija Pomorskog fakulteta u Rijeci Sveučilišta u Rijeci, akademske godine 1991./92.

2.2. Uzorak varijabli

Anketni upitnik sadrži slijedeće varijable (pitanja):

- 1. Je li nastava TZK-a potrebna na Fakultetu?
- 2. Jesu li sadržaji TZK-a prilagođeni sposobnostima i mogućnostima studenata?
- 3. Je li nastup i odnos profesora TZK-a korektan?
- 4. Jeste li zadovoljni stručnošću profesora?
- 5. Jesu li na nastavi zadovoljni Vaši interesi i motivi? Ako nisu, napišite koji.
- 6. Mislite li da se kroz nastavu TZK-a na Fakultetu primjenjuje nasilje prema studentima? Ako je tako, kroz koje oblike i kako?
- 7. Što Vam smeta na nastavi TZK-a? S čime niste zadovoljni, odnosno što biste mijenjali? Vaš prijedlog!

Za varijablu (pitanje) pod brojem 1. ispitanik je imao moguće odgovore *DA*, *NE*, *NE ZNAM* i *SLOBODAN ODGOVOR*.

Za varijable pod brojem 2., 3., 4., 5., i 6. ispitanik je imao ove mogućnosti odgovora *DA*, *NE*, *DJELOMIČNO* i *SLOBODAN ODGOVOR*. Za varijablu pod rednim brojem 7. Ispitanik je imao ove mogućnosti odgovora: *NISTA*, *NE ZNAM* i *SLOBODNI ODGOVOR*.

Pod pojmom "*SLOBODNI ODGOVOR*" ispitanik je mogao slobodno izraziti svoje mišljenje ili želje.

2.3. Metode obrade rezultata

U obradi podataka dobivenih anketom korištena je metoda uzoraka te metoda procjene proporcije osnovnog skupa (Šavalj, 1981.).

Procjena je napravljena s 95% pouzdanosti. Izračunati intervali procjene proporcije odnose se na populaciju svih studenata. Procjena proporcije napravljena je za najbrojniji odgovor primjene varijable, tj. za onaj odgovor za koji se odlučio najveći broj ispitanika.

3. Analiza rezultata istraživanja

3.1. Analiza dobivenih rezultata pojedinih varijabli

Varijabla 1: *Je li nastava TZK-a potrebna na Fakultetu?*

O potrebi nastave TZK-a na Fakultetu od 352 studenata pozitivno mišljenje iskazalo je njih 316, u intervalu 86,6-92,9 posto. Ovako visok rang pozitivnih odgovora govori o immanentnoj potrebi mladih za kretanjem, igrom, zadovoljstvom i svijesti o značaju zdravlja kao preduvjeta vlastitu napredovanju. O nepotrebnosti nastave TZK-a iskazalo se 5,97 posto studenata, da ne zna 2,84 posto, a slobodan odgovor dalo je 1,42 posto studenata.

Varijabla 2: *Jesu li sadržaji TZK-a prilagođeni sposobnostima i mogućnostima studenata?*

Na pitanje o prilagođenosti sadržaja i metode nastave TZK-a sposobnostima i mogućnostima studenata pozitivno je odgovorilo samo 36,0-46,3 posto (145 studenata), negativno 21,02 posto (74), 30,68 posto misli da je samo djelomično prilagođena, dok je 25 (7,10 posto) studenata dalo slobodan odgovor. Ovaj rezultat upućuje na neophodnost upoznavanja mogućnosti i sposobnosti studenata na početku akademske godine i primjenu pravila kineziološke pedagogije i metodike u izboru sadržaja, uvažavanja osobnosti studenata i dužnog obzira prema veličini volumena opterećenja.

Varijabla 3: *Je li nastup i odnos profesora TZK-a korektan?*

Da je nastup i odnos profesora korektan drži 61,2-71,1 posto ispitanika (233), 11,93 posto odgovorilo je negativno, 7,93 posto djelomično je zadovoljno, a 14,49 posto dalo je slobodan odgovor. Rezultati slobodnih odgovora su zanimljivi jer su ti studenti izdiferencirali metode i nastup dvojice nastavnika.

Studenti više cijene promišljeno i tolerantno postupanje nastavnika.

Varijabla 4: *Jeste li zadovoljni stručnošću profesora?*

O stručnosti nastavnika TZK-a dobiveni su pozitivni odgovori u intervalu između 72,9-81,7 posto (272 odgovora), 4,83 posto misli suprotno, 7,96 posto (28) opredijelio se za odgovor djelomično, a 9,94 posto dao je slobodan odgovor. To pokazuje da studenti prosuđuju rad nastavnika sa stajališta poznavanja struke, sustavnosti i dosljednosti, kao značajnih svojstava koja su dobila visok rang, neovisno o subjektivnom osjećaju pojedinca.

Varijabla 5: *Jesu li na nastavi zadovoljni Vaši interesi i motivi? Ako nisu, napišite koji!*

146 studenata (36,3-46,6 posto) drži da njihovi motivi i interesi nisu zadovoljeni kroz nastavu TZK-a, 22,73 posto dalo je odgovor da su zadovoljeni, 27,27 posto misli da su djelomično zadovoljeni njihovi motivi i interesi, dok je 8,52 posto ispitanika dalo slobodan odgovor. Motivi i interesi različiti su u studenata i divergentni su nastavnim sadržajima i metodama. Nastavnici koji uspiju uskladiti i sačuvati razlike pojedinaca uspješno će ostvariti objektivno predviđene ciljeve. Motivacija koja se namjerava postići metodom zahtjeva i pritiska manje je učinkovita od motiva proisteklih iz osobnih pobuda, radoznalosti i potvrde vlastitih sposobnosti s obzirom na to da su osobni interesi i motivi jedan od bitnih činilaca nastave, broj negativnih odgovora (146 studenata ili 41,48 posto) držimo značajnim za prosudbu vrijednosti nastave.

Varijabla 6: *Mislite li da se kroz nastavu TZK-a na Fakultetu primjenjuje nasilje prema studentima? Ako je tako, kroz koje oblike i kako?*

Najbrojniji su odgovori da se kroz nastavu ne primjenjuje nasilje prema studentima (65,4-75,0 posto), odgovor djelomično dalo je 5,11 posto, a slobodnih odgovora je 10,80 posto. Naizgled neznatan broj ispitanika, njih 13,92 posto odgovorio je da se kroz nastavu TZK-a primjenjuje nasilje nad studentima. Kineziološka metodika ima nedvosmislena pravila suprotna makijavelističkom pristupu kako cilj opravdava sredstvo. No, unatoč tome, držimo umjesnim propitati se je li i koliko u tjelesnim aktivnostima valjano određena granica napora, postupnost i primjerenost u postavljenim zadacima. Stručne kvalitete i stavovi nastavnika, svjetonazor i osobine ličnosti ovdje će se ispoljiti u izuzetno značajnom obliku. Moralni kodeks nastavničkog poziva utemeljen je na humanim ciljevima brige za sreću i boljitak povjerenih osoba koje se ne smiju izlagati zloporabi znanja i struke.

Varijabla 7: *Što Vam smeta na nastavi TZK-a? S čime niste zadovoljni, odnosno što biste mijenjali? Vaš prijedlog!*

Svega 15,05 posto ispitanika (53) odgovorilo je da ih ništa ne smeta na nastavi TZK-a, a s ne znam je odgovorilo 7,96 posto. Slobodnim odgovorima u intervalima 72,6-81,4 posto ispitanici su se izjasnili čime

nisu zadovoljni ili bi mijenjali na nastavi TZK-a. Nezadovoljstvo studenata izraženo je prema teoretskim predavanjima i ispitima, nedovoljnosti primjene igara, pretjeranim obavezama u kojima je malo plivanja i drugih sportova, nepotrebnim i neprilagođenim testovima koji nemaju smisla, neadekvatnim (malim) prostorom, neopremljenom sportskom dvoranom, nekvalitetom zraka u dvorani, programom nastave, jednoličnom, dosadnom i neprilagođenom nastavom, profesorom, zadanim trčanjem u neadekvatnom prostoru, monotonijom sata, načinom i zadanošću vježbi, posebno vježbama snage koje nisu prilagođene karakteristikama i sposobnostima već su zadane za sve, higijenom nakon sata, nedovoljnim brojem sati nastave TZK-a i istrošenim rekvizitima. Svi su odgovori dragocjeni jer nas upućuju na osobne razlike studenata, njihovih ciljeva i motiva i složenost realizacije nastavnih ciljeva.

4. Zaključak*

Odgovori studenata potvrdili su neophodnost prilagodbe sadržaja, metoda i oblika nastave TZK-a sposobnostima, motivima, interesima i potrebama studenata. Ovo načelo, nikada dovoljno naglašeno, valja dnevno provjeravati praksom. Anketa nas upućuje na plodonosnu primjenu dvosmjernе komunikacije u realizaciji principa individualizacije nastave. Studenti su obdareni nemjerljivim bogatstvom različitosti, koje valja razvijati na mnoge načine, uklanjajući se shemama i rutinskom radu. Glede toga, kineziološke aktivnosti treba birati prema slobodnom opredjeljenju studenata i na tim osnovama koncipirati sadržaje programa nastave TZK-a.

Literatura:

1. GRIFFEY D.C.: *The Value and Future Agenda of Research on Teaching Physical Education*, Research Quarterly for Exercise and Sport, 1991. by American Alliance for Health, Physical Education, Recreation and Dance, Vol. 62, No 4 pp. 380-383.

* Referat podnesen na ljetnoj školi pedagoga fizičke kulture Hrvatske, Rovinj, 27-30. 08. 1992.